

Til: Styret for Naturhistorisk museum

Sakstype:	Vedtak
Saksnr.:	V-SAK 2
Journalnr.:	2023/1384
Møtedato:	09.02.2023
Notatdato:	02.02.2023
Saksansvarlig:	Rogstad, Vollelv

Sakstittel: Årsregnskap 2022 og revidert budsjett 2023 og langtidsprognose 2024 - 2027

Innledning

Store kutt i 2022 og 2023 gjør at den økonomiske situasjonen for NHM har endret seg dramatisk. Det har vært flere uheldige omstendigheter som har gjort at museet uforskyldt har fått store ekstrakostnader.

- Tilbakebetaling av mva i forbindelse med renoveringen av Brøggers hus utgjorde for NHMs del 9,6 mill. kroner som ble trukket fra bevilgningen i juli 2022.
- Pålegg om å holde stengte utstillinger de tre første månedene av 2022 p.g.a. utbedringer i våtmagasinerne. Dette ga et estimert tap av billettinntekter på 2,5 mill. kroner.
- En uforholdsmessig høy andel av UiOs energikostnader på hele 10 mill. ble trukket fra NHMs bevilgning for 2023.

Legger vi til de øvrige kuttene som er knyttet til krav om økt effektivisering og redusert reiseaktivitet, så har NHM fått kuttet sine bevilgninger med godt over 20 mill. kroner på to år. For en liten enhet, hvor rammen for 2022 var på 141 mill., hvorav internhusleien utgjorde 53 mill., så sier det seg selv at dette setter museet i en svært krevende situasjon.

I langtidsprognosen er det forutsatt at museet skal redusere antall årsverk med 4. I tillegg er det kuttet kraftig på driftskostnader.

Bevilgningsvirksomheten

NHM avslutter regnskapet for 2022 med et lite merforbruk på 187 000 kroner. Dette er bedre enn forutsatt i budsjettet for 2023. Hovedårsaken til dette er en overføring på 5 mill. i desember 2022 som er knyttet til vår søknad om forskningsinfrastrukturmidler til anskaffelse av et skanning elektron mikroskop (SEM) hvor anskaffelsen først vil skje mot slutten av 2023.

Isolert resultat viser et merforbruk på 11,7 mill., mens vi overførte et mindreforbruk på 11,5 fra 2021. dermed ender vi noenlunde i balanse.

Naturhistorisk museum

Postadr.: Postboks 1172 Blindern, 0318 Oslo
Kontoradr.: Sars gate 1, Tøyen, 0562 Oslo

Telefon: 22 85 50 50
Telefaks: 22 85 18 32
postmottak@nhm.uio.no
www.nhm.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

Bevilgningsvirksomheten	Årsregnskap 2018	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020	Årsregnskap 2021	Årsregnskap 2022	Årsbudsjett 2022
Inntekter	-144.32	-147.81	-163.38	-227.05	-170.01	-184.87
Personalkostnader	91.66	98.26	105.02	114.41	123.41	116.49
Driftskostnader	61.68	64.40	83.26	129.84	73.95	76.92
Investeringer	3.00	1.56	2.47	1.51	17.82	19.96
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	12.03	16.42	27.38	18.71	45.17	28.50
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter	-18.46	-21.91	-20.15	-23.36	-33.35	-23.76
Prosjektavslutning	-2.30	0.16	-0.02	0.26	-0.83	0.50
Overforbruk BOA				1.41	0.70	
Isolert mer-/mindreforbruk	-8.74	-5.34	7.21	-2.98	11.69	5.25
Overført fra i fjor	-1.58	-10.32	-15.66	-8.45	-11.50	
Akkumulert mer-/mindreforbruk	-10.32	-15.66	-8.45	-11.43	0.19	5.25

Inntekter

Totale inntekter for bevilgningsvirksomheten i 2022 var 170 mill. kroner. Disse fordeler seg slik:

- Bevilgning fra UiO sentralt; 132 mill. kroner. Dette er langt lavere enn budsjett og skyldes at NHM ble trukket 9,6 mill. i bevilgningen for å dekke inn mva knyttet til renoveringen av Brøggers hus.
- Overføring fra UiO sentralt til de geologiske utstillingene i Brøggers hus; 10,3 mill. kroner. Kostnadene til utstillingene føres på interne prosjekter ved NHM og UiO sentralt overfører midler tilsvarende kostnadene. For 2022 mangler det en overføring på 2,5 mill. kroner som vil komme som en overføring i 2023.
- Forskningsinfrastrukturmidler til ny SEM; 5 mill. kroner. NHM søkte om midler til anskaffelse av ny SEM og fikk helt på tampen av året vite at søknaden var innvilget. Dermed ble midlene overført i desember 2022, mens kostnaden først kommer i slutten av 2023.
- Øvrige overføringer fra UiO sentralt; 1,8 mill. kroner. Dette gjelder blant annet UiOs satsning på konvergensmiljø fra UiO: Livsvitenskap (NHM har to interne prosjekter knyttet til dette), prosjektetableringsstøtte for EU-prosjekter (såkalte PES-midler), internasjonaliseringsstøtte og driftsmidler til sommerstudenter.
- Overføring fra MN-fak (Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet); 1 mill. kroner. Dette er NHMs andel av incentivmidler for avlagte dr.-grader.
- Billettinntekter; 10,8 mill. kroner
- Varesalg; 7,6 mill. kroner.
- Øvrige salgsinntekter og eksterne inntekter; 1,5 mill. kroner

Salgsinntektene er høye og billettinntektene endte 100 000 over budsjett, selv med stengte utstillinger i begynnelsen av året og en noe forsinket åpning av de nye utstillingene. Vi har derimot en ganske stor kostnad på gebyrer knyttet til salg av billetter på nett. I 2022 utgjorde disse gebyrene 620 000 kroner. Varesalget endte 1,8 mill. under budsjett. I langtidsprognosen har vi budsjettert med en publikumstilstrømning på 250 000 besøkende pr år, noe som er en ambisiøs målsetning.

Personalkostnader

Personalkostnadene har økt kraftig de siste årene, og i 2022 endte vi 7 mill. over budsjett. Det er flere årsaker til dette:

- Vi har stadig flere fast ansatte som er eksternt finansiert, hovedsakelig gjelder dette Klimahuset, men det gjelder også noen store, eksterne prosjekter som har en varighet over mange år. I 2022 hadde vi underbudsjettet lønnskostnadene for Klimahuset, noe som er med på å forklare både de økte lønnskostnadene, men også at nettobidraget endte over budsjett siden Klimahuset er 100 % eksternt finansiert.
- En feil i budsjettmodulen i Unit4 (som er økonomisystemet vårt) knyttet til arbeidsgivers pensjonstilskudd har gitt oss et avvik mot budsjett på sosiale kostnader som utgjør over 1 mill. kroner.
- 2022 har vært et spesielt år p.g.a. de nye utstillingene, hvor vi måtte sette inn ekstra ressurser for å få alt ferdig til åpningen, og hvor den store publikumstilstrømmingen også krevde ekstra ressurser både i utstillingene og i butikken.
- Generelt høyere lønnsvekst enn hva som var budsjettet.
- Engasjert personale som ikke var budsjettet som lønn, men som drift.
- Feilføring av lønn på noen stipendiater. Det meste ble korrigert ved ompostering, men noe ble korrigert ved hjelp av frikjøp.

Drifts- og investeringskostnader

De største avvikene på drifts- og investeringskostnadene knytter seg til de geologiske utstillingene i Brøggers hus. Der hadde vi budsjettet med kostnader 2,3 mill. kroner høyere enn hva de reelle kostnadene faktisk ble. Dette skyldes at utstillingene faktisk ikke har brukt hele rammen som ble avsatt av UiO sentralt. Prosjektene står fortsatt åpne og noe av de resterende midlene vil kunne brukes til opprettinger og forbedringer i utstillingene. Ved årsslutt skal de interne prosjektene knyttet til utstillingene stå i null, men for 2022 mangler det fortsatt 2,5 mill. kroner som vil bli overført i 2023.

Ser vi bort fra Brøggerprosjektene, så ser vi et mindreforbruk på drifts- og investeringskostnadene på totalt 2,8 mill.

- Administrasjonen har et mindreforbruk på 2,3 mill. knyttet til IT, utsatt storsamling for museet og ellers mindreforbruk på ulike delprosjekter som til sammen summerer seg opp.
- Utadrettet seksjon har et merforbruk på nærmere 1 mill. halvparten av dette er knyttet til innkjøp av varer for videresalg. Ellers er merforbruket knyttet til kommunikasjon og noe til kjøp av vikartjenester.
- Botanisk hage og seksjon for forskning- og konserveringsteknikk har minimale avvik.
- Forskningsseksjonen har et mindreforbruk på nærmere 1 mill. Det meste av mindreforbruket på driftsmidler har forskningsgruppene fått overført til 2023.

Nettobidrag

Nettobidraget er det høyeste noensinne. Frikjøp til prosjektene knyttet til Klimahuset utgjør alene i overkant av 6 mill. kroner. I langtidsperioden er nettobidraget budsjettert til å ligge jevnt på 28,5 mill. kroner, noe lavere enn i 2022 som vi anser for å være spesielt høyt.

Bidrags- og oppdragsvirksomheten (BOA)

BOA-virksomheten	Årsregnskap 2018	Årsregnskap 2019	Årsregnskap 2020	Årsregnskap 2021	Årsregnskap 2022	Årsbudsjett 2022
Inntekter	-84.2	-38.9	-89.2	-51.0	-75.9	-69.6
Personalkostnader	11.8	16.2	15.9	13.7	20.4	15.6
Driftskostnader	10.4	12.4	15.0	16.5	20.1	24.1
Investeringer	0.1	41.1	24.3	0.0	1.7	0.2
Isolert mer-/mindreforbruk uten nettobidrag og prosjektavslutning	-61.9	30.8	-34.0	-20.8	-33.7	-29.7
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter	18.5	22.1	21.1	22.4	33.5	23.9
Prosjektavslutning	2.3	-0.2	0.0	-0.3	0.8	-0.5
Overforbruk BOA				-1.4	-0.7	
Isolert mer-/mindreforbruk	-41.1	52.8	-12.9	-0.1	0.0	-6.4

Aktiviteten på eksternt finansierte prosjekter er høy og har tatt seg kraftig opp etter koronaen. Flere store prosjekter er nå i avslutningsfasen, men vi har også fått tilslag på flere prosjekter som har oppstart i 2023, deriblant 2 NFR prosjekter. NHM har et par EU-prosjekter som vil avsluttes med noe underskudd. Vi søker et nytt ERC Consolidater Grant nå i februar.

Den store økningen vi ser i lønnskostnadene er både et resultat av økt aktivitet og at 4 eksterntfinansierte stipendiater feilaktig har vært lønnet på bevilgningsprosjekt i deler av 2021. Derfor er lønnskostnadene for 2021 lavere enn hva de reelt skulle vært. Dette ble korrigert ved frikjøp i 2022 og bidrar dermed også til et høyt nettobidrag.

Museet har de siste årene vært gjennom et generasjonsskifte og vi har nå mange unge, ambisiøse og selvgående forskere som holder et høyt nivå på aktivitet og søknadsskriving. I langtidsprognosen forutsetter vi at nettobidraget vil ligge relativt jevnt på i overkant av 28 mill., et nivå vi anser som realistisk. Det er også en forutsetning i langtidsprognosene at vi øker leiestedsinntektene. Derfor vil vi ha fokus på å få implementert leiestedsmodellen fullt ut på alle våre laboratorier og leiesteder.

Museet har lenge hatt redusert bemanning på prosjektcontrollersiden. Det har ført til at vi har hatt etterslep med oppdateringer av prosjektbudsjetter i prosjektmodulen. Nå er ny prosjektcontroller på plass, men samtidig er en prosjektcontroller i permisjon, slik at vi fortsatt er noe redusert bemannet. Det har likevel blitt gjort en stor jobb med oppdatering av budsjetter og det blir jobbet mer systematisk med generell forskningsstøtte og mer målrettet med budsjetter og prognose.

Revidert budsjett 2023 og langtidsprognoser 2024-2027

Siden vi avslutter regnskapsåret 2022 noe bedre enn forutsatt da budsjett for 2023 og langtidsprognoser 2024-2027 ble vedtatt i desember, ser vi ikke noen grunn til å foreta endringer nå, annet enn å oppdatere inngående balanse og legge inn anskaffelsen av ny SEM. Oppdatert budsjett 2023 og langtidsprognose 2024-2027 ser da slik ut:

BOA BEV ▲ ▼		Smart2 ▲ ▼	2023	2024	2025	2026	2027	Sum total
BEV	110 - Inntekter		-158,401,783	-168,939,783	-168,939,783	-168,939,783	-168,939,783	-834,160,915
	120 - Personalkostnader		117,941,181	118,368,581	117,332,917	117,005,025	116,909,514	587,557,218
	130 - Driftskostnader		74,148,062	75,837,652	74,387,652	74,287,652	74,287,652	372,948,670
	140 - Investeringer		7,300,000	4,750,000	2,500,000	2,750,000	2,500,000	19,800,000
	150 - Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter		-435,000	-935,000	-935,000	-935,000	-935,000	-4,175,000
	170 - Overført fra i fjor		187,000					187,000
BEV			40,739,460	29,081,450	24,345,786	24,167,894	23,822,383	142,156,973
BOA	150 - Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter		-28,586,945	-28,715,369	-28,663,363	-28,580,894	-28,548,715	-143,095,285
	160 - Prosjektavslutning		-75,389	174,606				99,218
BOA			-28,662,334	-28,540,762	-28,663,363	-28,580,894	-28,548,715	-142,996,067
Sum total			12,077,126	540,688	-4,317,577	-4,413,000	-4,726,332	-839,094

Vi har levert en langtidsprognose i balanse. Likevel anser vi det som svært utfordrende å skulle klare å holde fire stillinger vakante i såpass lang tid. Akkurat nå er det to stillinger knyttet til samlingskuratering og to stillinger knyttet til publikumsarrangementer og formidling som er vakante. De er alle viktige funksjoner for vårt samfunnsoppdrag og våre målsetninger i strategien. I langtidsperioden er det først og fremst vitenskapelige stillinger som forventes å bli ledige grunnet naturlig avgang. Det er i utgangspunktet et uttalt mål om at vitenskapelige stillinger skal skjermes, nettopp fordi det er der vi kan hente inn eksterne midler. Dermed blir det vanskelig å bestemme hvilke stillinger som til enhver tid må stå vakante.

Generelt for langtidsprognosen gjelder følgende utfordringer:

- Optimistisk budsjettering av inntekter; dette gjelder billettinntekter, inntekter fra varesalg i butikken og leiestedsinntekter.
- Usikkerhet rundt hvilket nivå bevilgningen vil ligge på. Vi har basert oss på foreløpig disponeringsskriv for 2023, før energikutt.
- Utfordrende å redusere antall årsverk.
- Redusert aktivitet knyttet til samlingene.
- Utsatte investeringer.
- Usikkerhet rundt økningen i fremtidig lønnsvekst.

Forslag til vedtak: Styret tar virksomhetsrapporteringen for tredje tertial 2022 til etterretning og godkjenner ny oppdatert budsjettfordeling for 2023 i tråd med saksfremlegget.

Vedlegg:

Foreløpig disponeringsskriv 2023

Endelig fordeling 2023

Ledelseskommmentar